

SAMHÄLLSFÖRVÄRVAD PNEUMONI
KORT OM KLINIK OCH DIAGNOSTIK

NICKLAS SUNDELL
INFEKTIONSKLINIKEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET / ÖSTRA

Post-pandemisk repetition och några fall

Många patogener!

Parainfluenzavirus typ 2

COVID-19

Legionella pneumophila

Chlamydomphila pneumoniae

RS virus

Adenovirus

Metapneumovirus

Influenza B

Corona

Bocavirus

Rotavirus

Coronavirus OC43

Coronavirus HKU

Pneumocystis

Coronavirus NL63

Parainfluenzavirus typ 1

Mycoplasma pneumoniae

Parainfluenzavirus typ 4

Influenza A

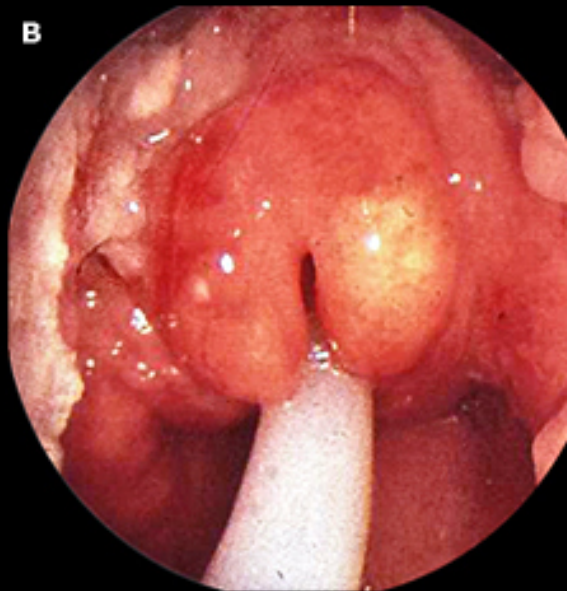
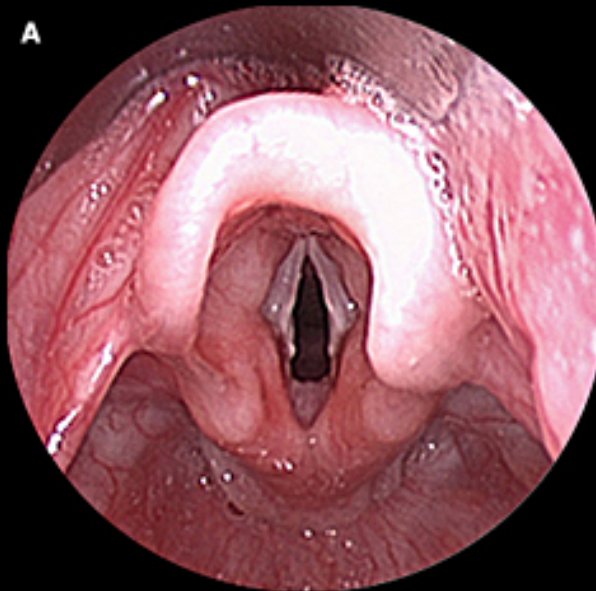
Parainfluenzavirus typ 3 *Pneumokocker*

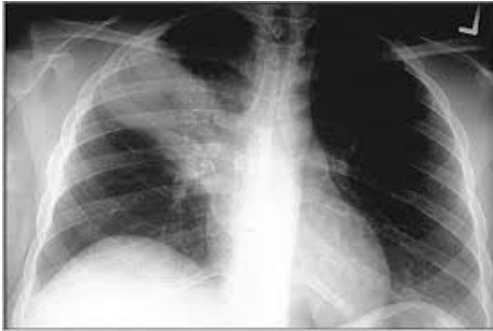
Heamophilus influenzae

....och många många fler finns.....

Några allvarliga tillstånd i luftvägarna är extremt ovanliga....

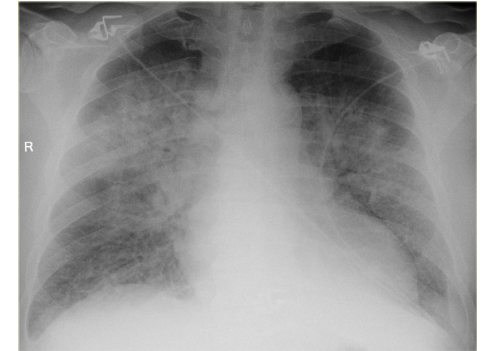

Frisk man -49 CRP 280
Sepsis med DIC-bild
Hypoton + laktatstegring
Hypoxi och acidosis

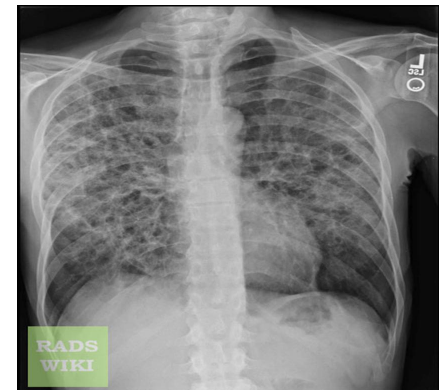
covid/influensa/RS

Kvinna -41. Demens.
CRP 110.
Ingen sepsisbild
Laktat normalt

Frisk kvinna -51 CRP 400
Ingen sepsisbild
Normalt laktat
Hypoxisk andningssvikt

Man -52
Immunosuppression
Ingen sepsis
Laktat normalt
Hypoxisk
andningssvikt

Table II. Findings of microorganisms ($N = 184$).

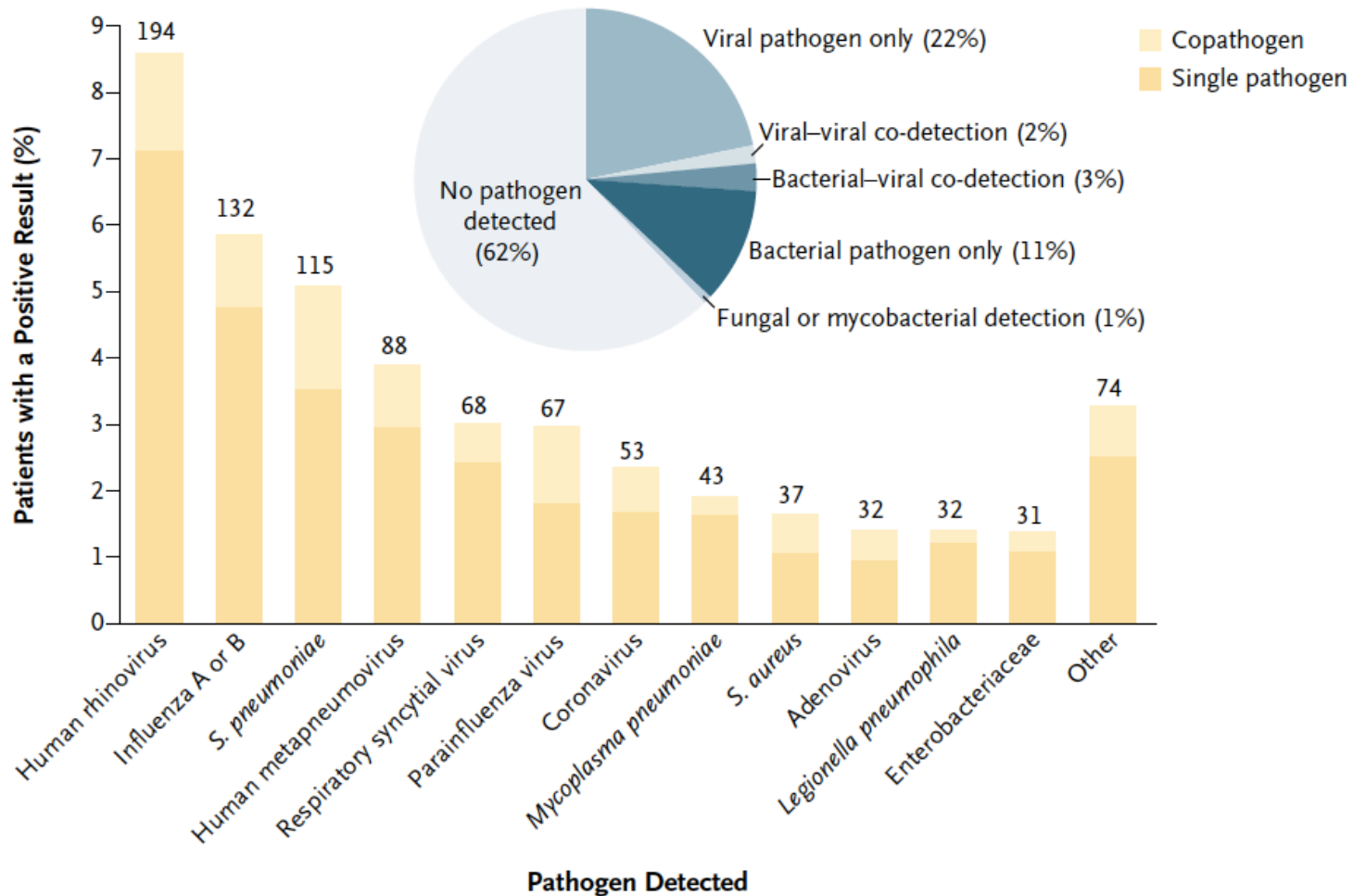
Microorganism	<i>n</i> (%)
Total number of bacterial findings ^a	115 (63)
Streptococcus pneumoniae ←	70 (38)
Mycoplasma pneumoniae	15 (8)
Haemophilus influenzae	9 (5)
Moraxella catarrhalis	7 (4)
Staphylococcus aureus ←	4 (2)
Legionella pneumophila	3 (1)
Streptococcus pyogenes ←	2 (1)
Streptococcus milleri	1 (0.5)
Nocardia cyriacigeorgica	1 (0.5)
Fusobacterium necrophorum	1 (0.5)
Mycobacterium tuberculosis	2 (1)
Total number of viral findings ^b	54 (29)
Influenza virus ←	14 (8)
Rhinovirus ←	12 (7)
Respiratory syncytial virus	7 (4)
Parainfluenza virus	7 (4)
Coronavirus	4 (2)
Metapneumovirus	4 (2)
Adenovirus	3 (2)
Herpes simplex 1 virus	2 (1)
Enterovirus	1 (0.5)

184 vuxna
patienter i
Stockholm med
community
acquired
pneumonia

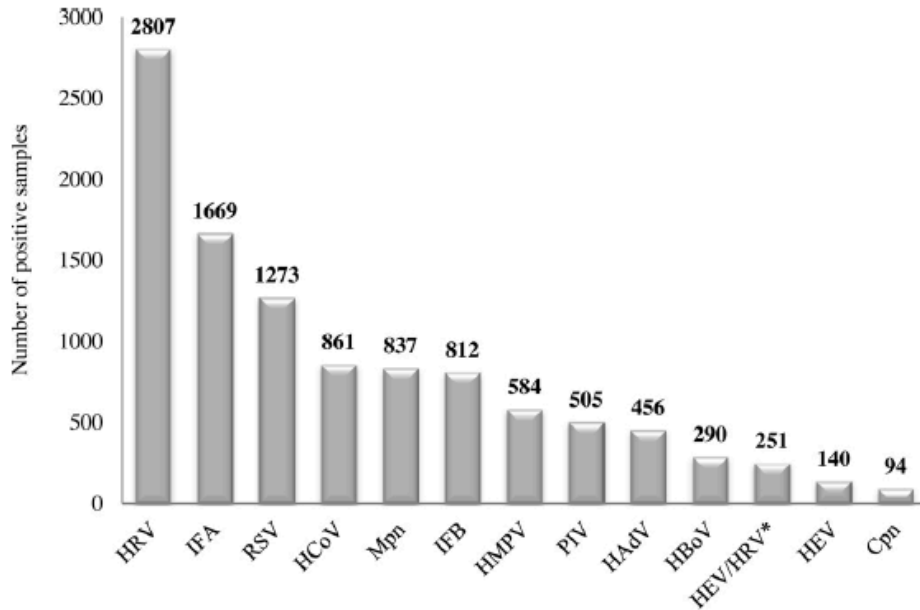
Prospektiv:
Sputum, blod, NPH och
multiplex PCR

Community-Acquired Pneumonia Requiring Hospitalization among U.S. Adults

A Specific Pathogens Detected

Data luftvägsblock från virologen pre-pandemiskt

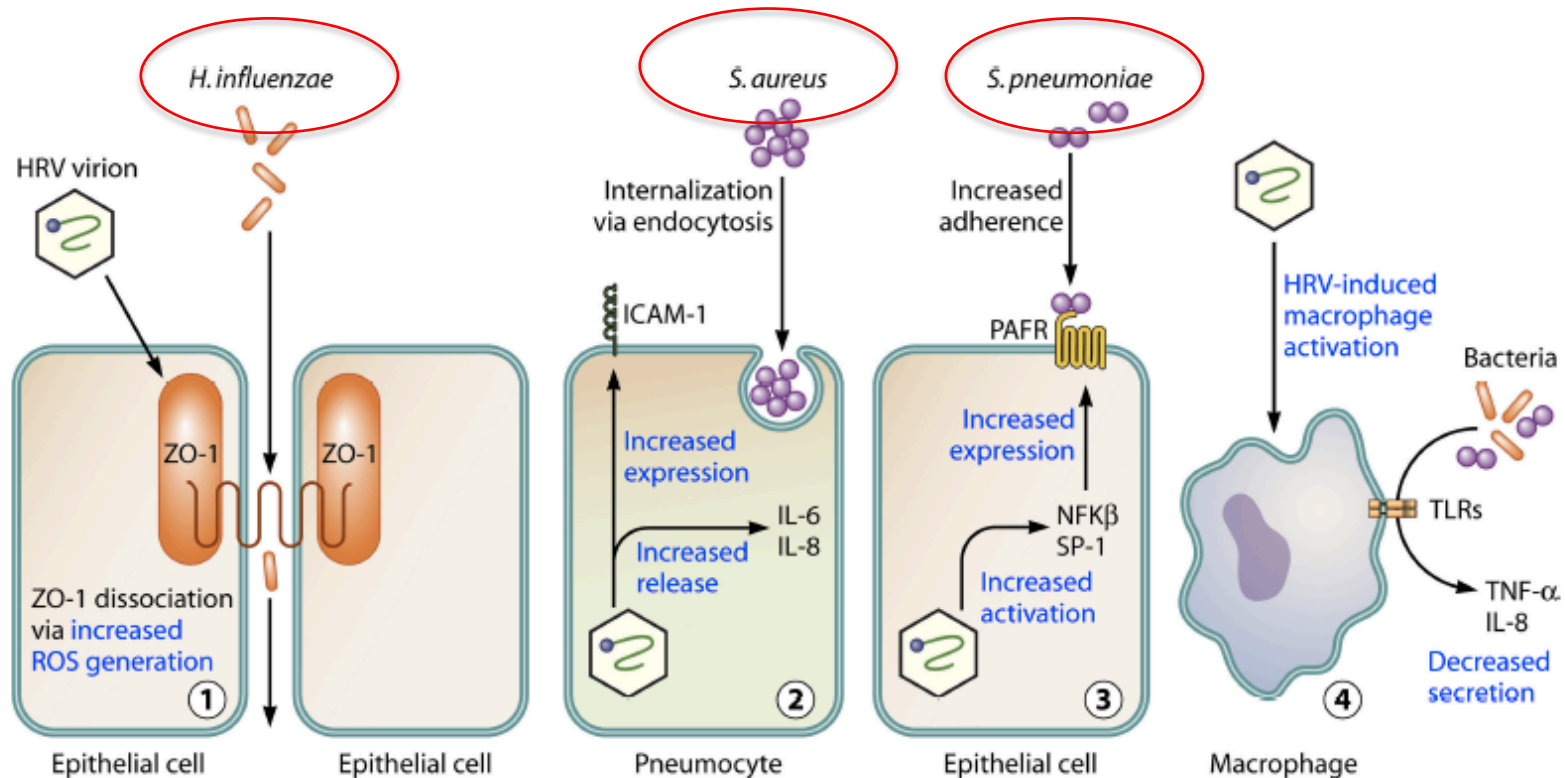

Resultat:

20 000 kliniska luftvägsblock var drygt hälften positiva för luftvägspatogen=

De vanligaste detektionerna var:

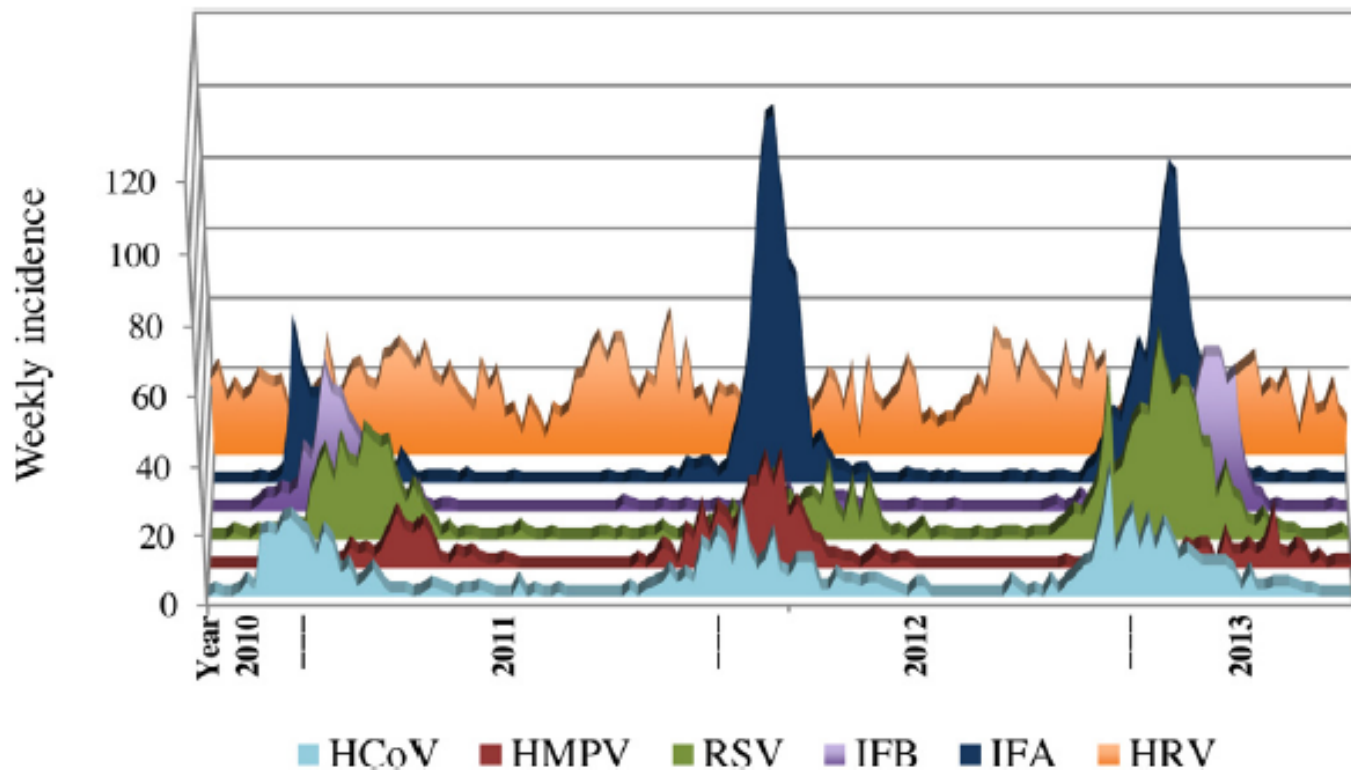
<i>rhinovirus</i>	<i>n=2807 (14%)</i>
<i>influenza A</i>	<i>n=1669 (8%)</i>
<i>RSV</i>	<i>n=1273 (6%)</i>
<i>coronavirus</i>	<i>n=861 (4%)</i>
<i>influenza B</i>	<i>n=812 (4%)</i>
<i>metapneumovirus</i>	<i>n=584 (3%)</i>

FIG 4 Mechanisms by which HRV increases susceptibility to bacterial infection. (1) HRVs disrupt epithelial cell barrier function by the dissociation of zona occludens 1 (ZO-1) from the tight junction complex via the increased generation of reactive oxygen species (ROS), thereby facilitating the transmigration of bacteria (28). (2) HRVs promote *Staphylococcus aureus* internalization into non-fully permissive cultured pneumocytes via the increased release of IL-6 and IL-8 and expression of intercellular adhesion molecule 1 (ICAM-1) on neighboring uninfected cells (175). (3) HRVs stimulate *Streptococcus pneumoniae* adhesion to human tracheal epithelial cells by inducing the surface expression of platelet-activating factor receptor (PAFR) via NF- κ B expression (173) and to nasal epithelial cells via increased gene and protein expression levels of fibronectin, PAFR, and carcinoembryonic antigen-related cell adhesion molecule (174). (4) Compared to non-HRV-activated macrophages, HRV-activated macrophages demonstrate reduced levels of secretion of TNF- α and IL-8 when exposed to bacterial Toll-like receptors (TLRs) (lipopolysaccharide and lipoteichoic acid) (176). SP-1, promoter-specific transcription factor 1.

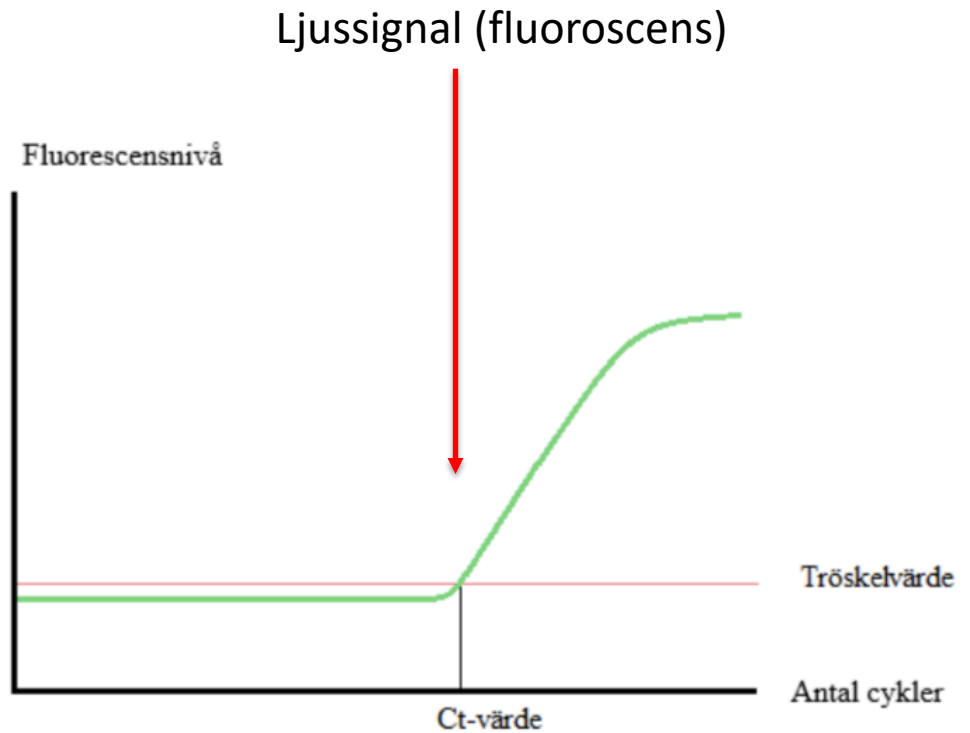
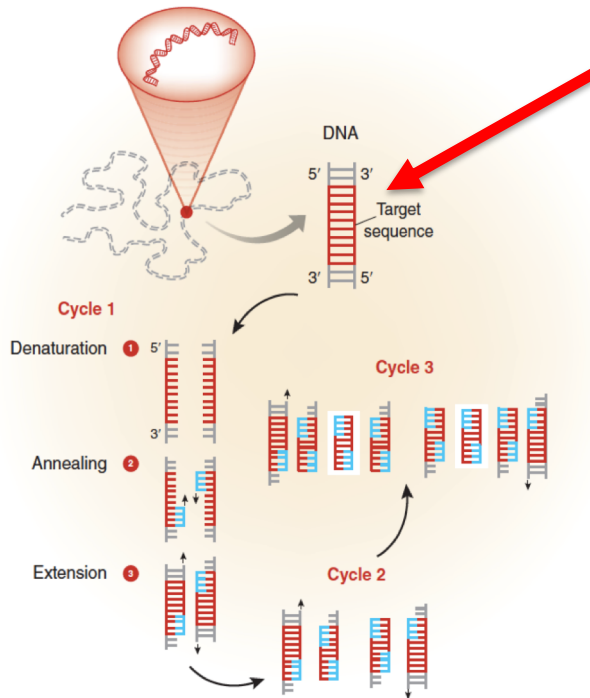
Viktigt att ha kunskap om epidemiologin – **underlättar tolkning**

Fig. 2. Weekly incidence of various respiratory pathogens, detected with real-time PCR, according to season across three consecutive years 2010–2013 (n= 8006). All agents except human rhinovirus have a strong seasonal pattern with outbreak occurring during wintertime and almost no activity during summer.

PCR

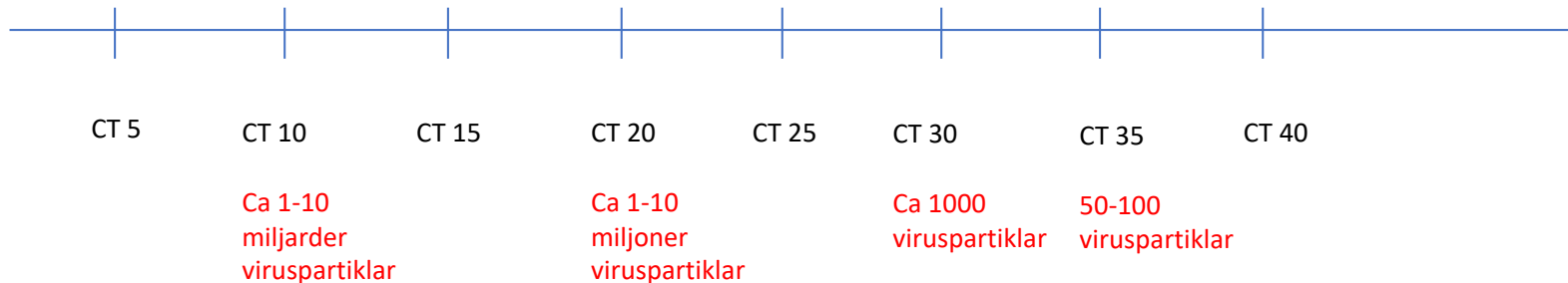
Amplifiering av en för ett smittämne unik gensekvens (målgen)

CT-värdet (cycle threshold value) är en logaritmerad skala!

3.32 cykler motsvara en ökning/minskning med faktor 10

Ju högre CT-värde ju mindre viruspartiklar

CT värde på 20 innebär ungefär 1000 gånger mer virus än CT värde på 30

Säger inget om virus är levande/viabelt

I smutsig lokal = semikvantitativt mått på mängden virus!

Dålig taget prov = skilja ca 3 cykler upp eller ner

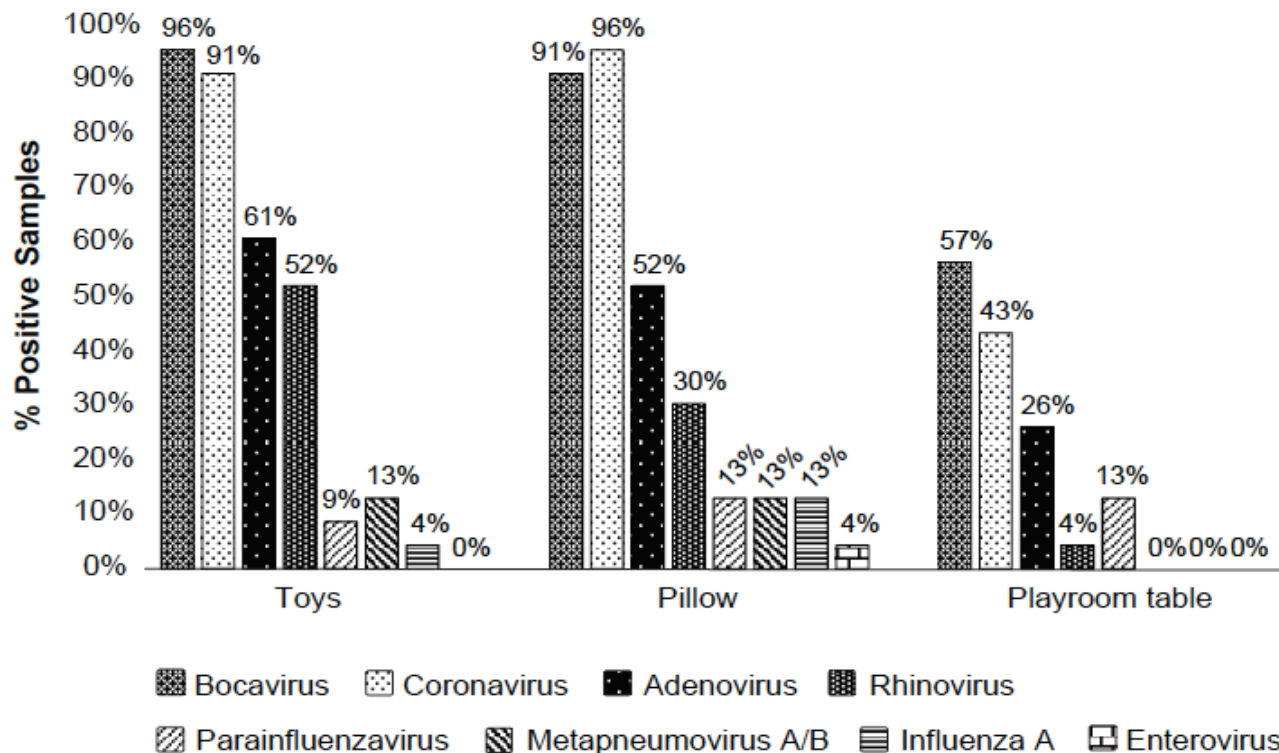
Presence of Pathogenic Bacteria and Viruses in the Daycare Environment

Extremt känslig metod!

Tobias Ibfelt
 Departments of Infection Control
 and Clinical Microbiology
 Copenhagen University Hospital
 (Rigshospitalet)

FIGURE 1

Prevalence and Location of Selected Respiratory Viruses in Samples From the Daycare Environment (n = 69)

Vilka PCR metoder för luftvägsvirus finns just nu?

GeneXpert®:

akutmottagningar (SU, Alingsås, Kungälv, NÄL och SÄS)

Influenza A+B + RS + SARSCoV2

BD Max®:

SARSCoV2 (NÄL/SÄS)

Virologen/SU:

- *luftvägsblock in house (multiplex)*
- *Qiasat® likvärdig luftvägsblocket men dubbelt så dyrt (körs vid kapacitetsbrist)*
- *FilmArray® bred men dyr luftvägspanel (används sällan)*
- *SARSCoV2: måndag-lördag*

Några kliniska aspekter på snabb-paneler

Fördelar

- Snabb turn-over
- Minskad / smalare behandling / utsättning av antibiotika?
- Isolering
- Tidigt insatt antiviral?

Nackdelar

- Överdiagnostik?
- Signifikans?
- Resistensdata / SIR
- Ökad ab användning?
- Cost/benefit

Agens luftvägsblock

Virus

influenta A

influenta B

RSV

rhinovirus

enterovirus

coronavirus + *SARS-CoV2*

metapneumovirus

adenovirus

parainfluenta (typ 1-4)

bocavirus

Bakterier

Chlamydophila pneumoniae, *Mycoplasma pneumoniae*

(*Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*)

PCR på barnen.....

Multiplex PCR på förskolebarn i Norge

117 barn utan symtom på luftvägsinfektion

135 barn med milda symtom

79 barn med mycket symtom

Viral findings	Total	No RTI (n = 117)	Mild RTI (n = 135)	Clear RTI (n = 79)
Virus negative	186 (56)	82 (70)	80 (59)	24 (30)
SV positive	102 (31)	25 (21)	43 (32)	34 (43)
MV positive	43 (13)	10 (9)	12 (9)	21 (27)
Positive any virus	145 (44)	35 (30)	55 (41)	55 (70)

30% av 117 asymtomatiska barn var positiva för virus!

70% av barn med mycket symtom var positiva för virus!

PCR på vuxna då.....?

PCR Detection of Respiratory Pathogens in Asymptomatic and Symptomatic Adults

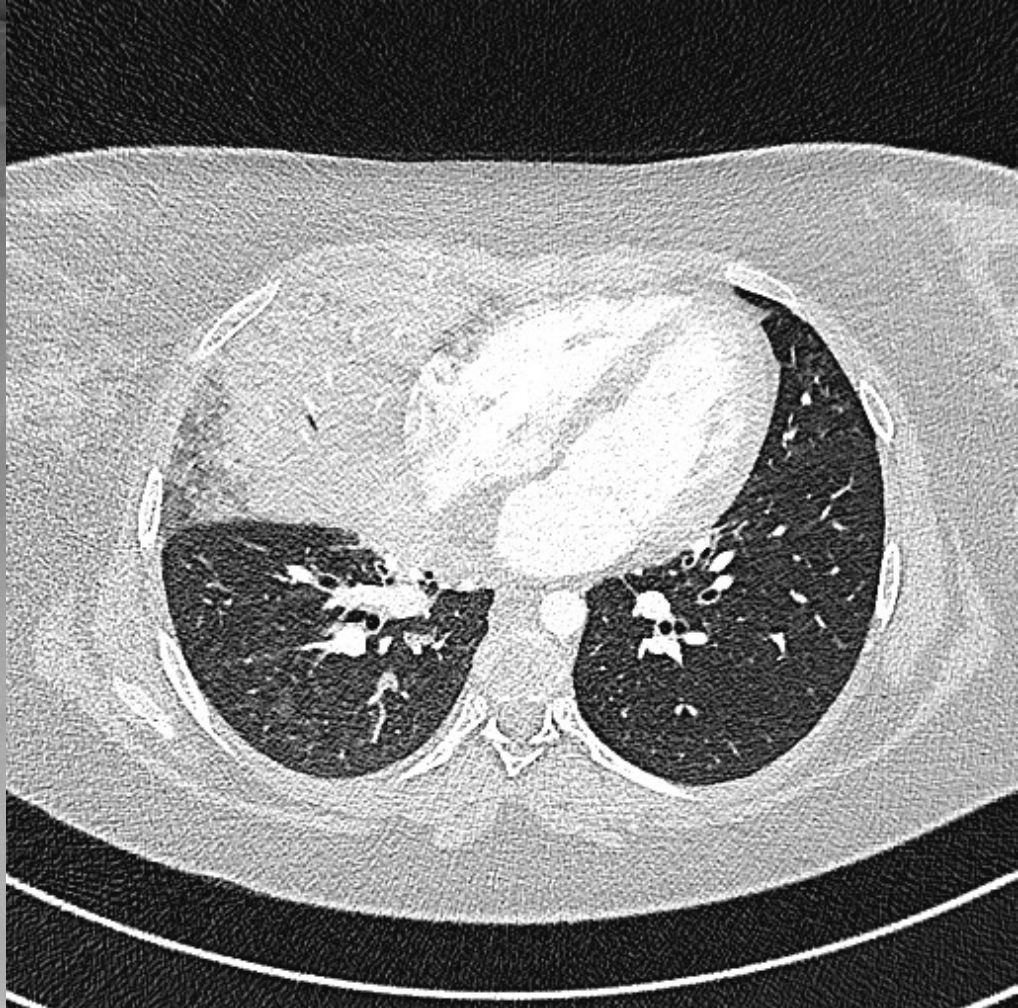
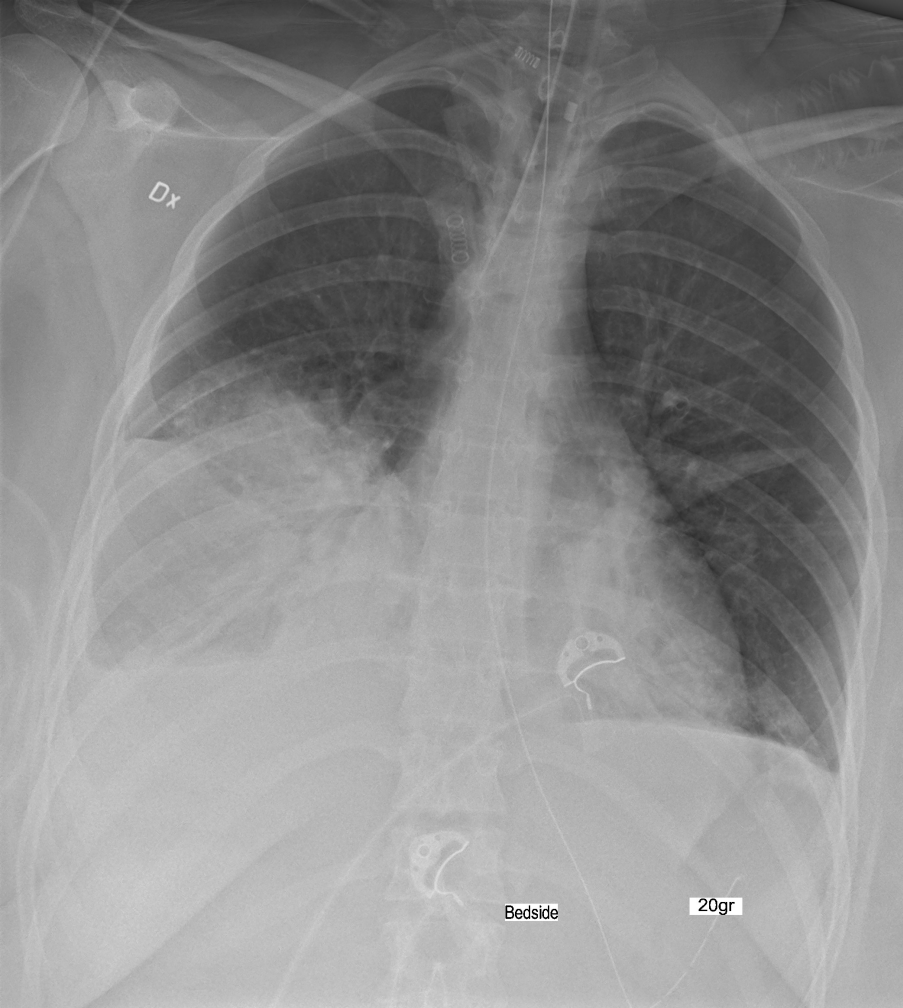
444 vuxna utan luftvägssymtom

- **4.3% av de friska vuxna var positiva för virus**
- **Rhinovirus vanligast (prolonged shedding / asymtomatiska re-infektioner av andra serotyper)**
- **Ovanligt med virusfynd hos asymtomatiska vuxna!**

Virus hos vuxna är ofta kliniskt relevant

FALL

- Frisk 20-årig kvinna
- 4 veckor hosta, några dagar ökande dyspné
- Samtalsdyspné, BT 84/70, HF 130/min, AF 29, pox 92% med 15L O2 på mask
- Lab: Hb 107, LPK 34, TPK 418, CRP 280, Na 136, PK 1.3, krea 112, laktat 4.5, pH 7.37, pCO2 4.8

Mask → HFO → intubation

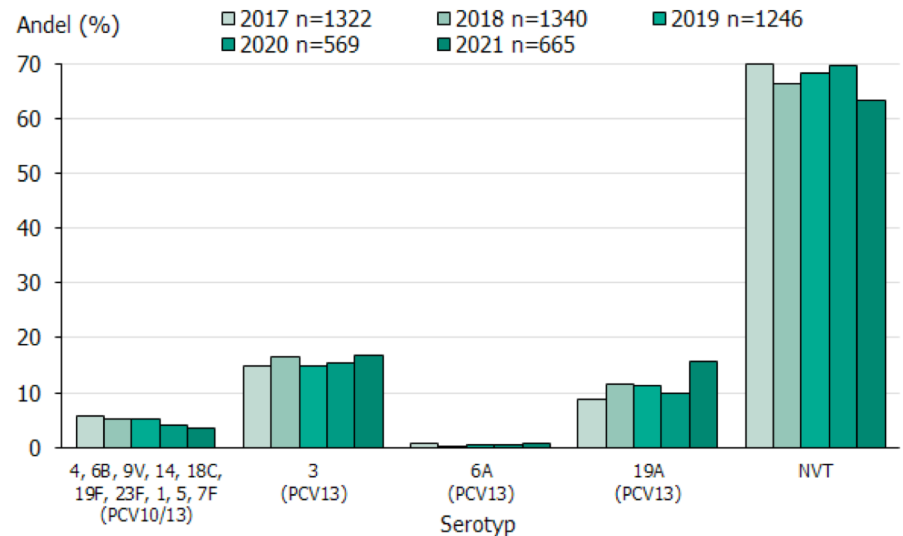
Agens?

Utredning akuten/IVA

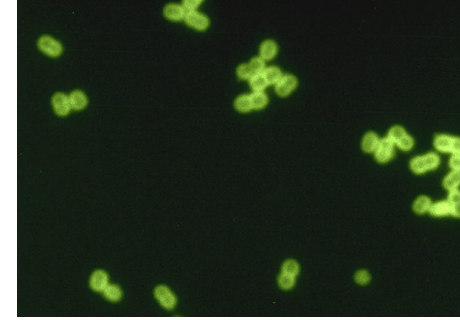
- Covid-ag test
- Filmarray® snabb-PCR (sars-cov2/influensa A+B/RS)
- Antigen pneumokocker + legionella urin
- Atypisk PCR (efter svar om ag urin)
- Blododling - pneumokocker
- Tubsekret efter intubation 100.000 – 1 miljon bakt/ml - pneumokocker

Invasiv pneumokock

- Växt i annars steril lokal (blod/likvor)
- Anmälningsspliktigt (även klinisk anmälan)
- >100 serotyper
- Delvis replacement pga vaccin

Pneumokocker

- Koloniserar nasopharynx och svalg
(ca 50% av dagisbarn, vuxna koloniseraras intermittent)
- Säsongsvariation av invasiv pneumokocksjukdom

Diagnostik:

- **Blododling** pos ca 25% av sjukhusfall
- **Sputumodling** - hög specificitet
- **NPH-odling** - bärarskap eller aktuell infektion?

Ag i urin

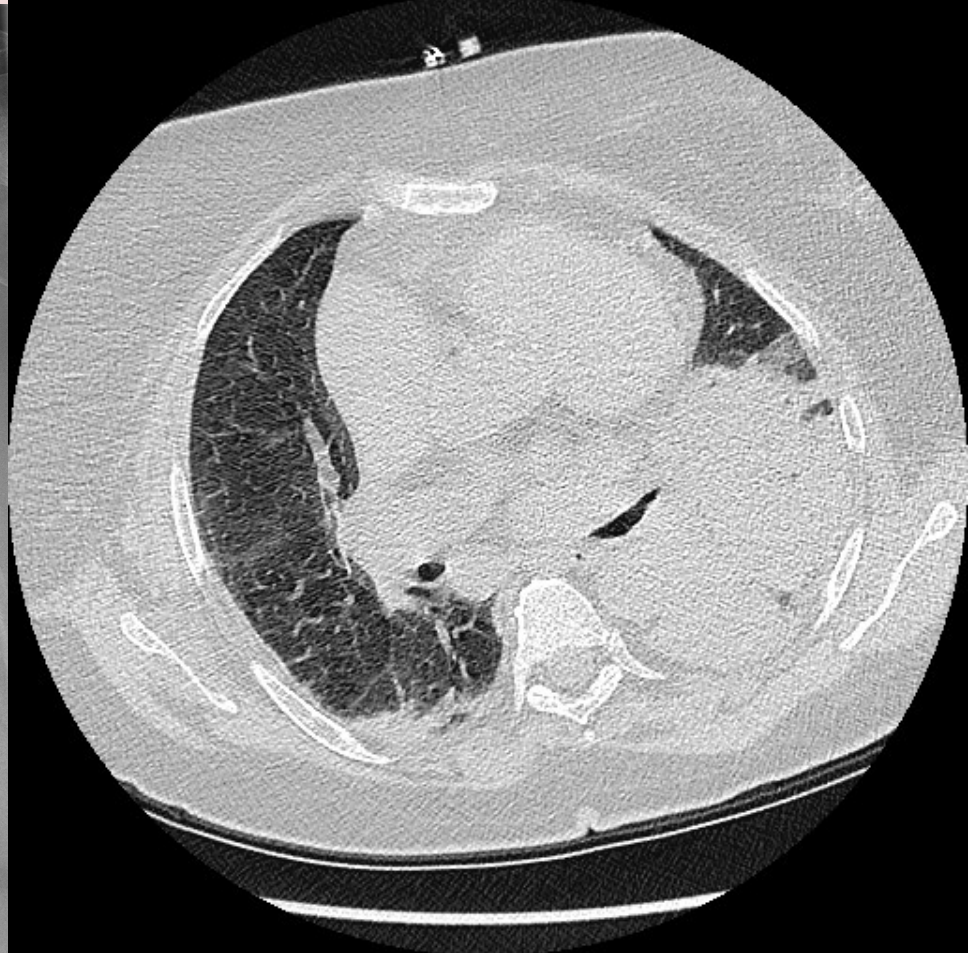
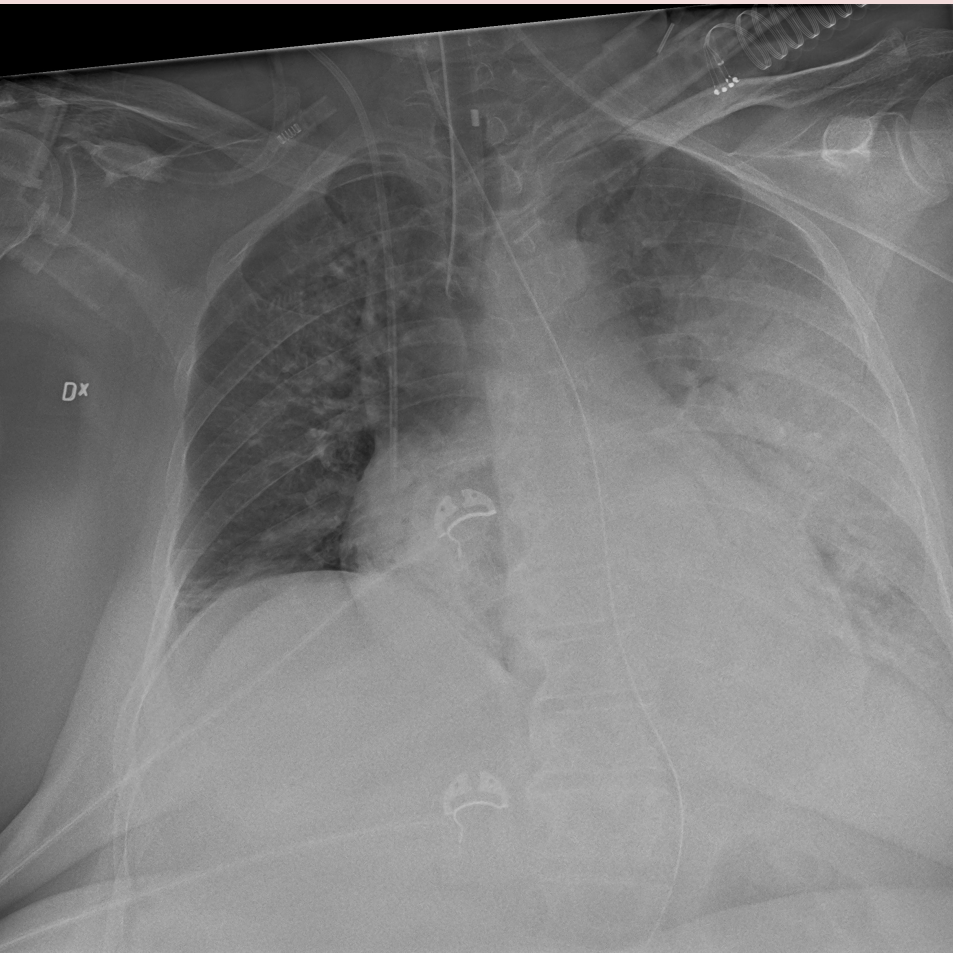
- Sensitivitet 70-75% men bra specificitet 95-97%
- Negativt test utesluter inte pnk-etologi
- Känsligare vid bakteremi
- Positivitet kan kvarstå (2-3 månader)
- Generell användning verkar inte påverka deeskalering av bredspektrum

(dock smalare beh och mindre atypisk täckning i lindrigare fall)

Athlin et al 2022

FALL

- 70-årig kvinna, icke-rök
- HT, NOAK pga FF
- 6 dagar med feber, idag medvetandepåverkad
- RLS 2, temp 39.6, BT 130/60, snabbt FF
140/min, AF 25-30, pox 93% med 15L på mask
- Hb 114, LPK 16, TPK 207, CRP 450, Na 130, PK
1.4, krea 314, laktat 1.2, pH 7.18, pO₂ 8.2,
pCO₂ 8.2

Intuberad 18-21/1 → HFO

Agens?

Utredning akuten/IVA

Inkomstdag 18/1:

- Blododling
- Filmarray® snabb-PCR (sars-cov2/influensa A+B/RS)

19/1

- PCR atypiska luftvägspatogener pos
- Antigen pneumokocker + legionella urin pos
- Odling tubsekret
- Luftvägsblock

Table 1. Classification of respiratory tract *Legionella* species and serogroups isolated from consecutive patients with community-acquired pneumonia.

<i>Legionella</i> species, serogroup	Species	Serogroup
<i>L. pneumophila</i>	91.5 (465)	
1		84.2 (428)
6		1.7 (9)
5		1.3 (7)
4		1.0 (5)
3		1.0 (5)
7		0.6 (3)
2		0.4 (2)
8		0.4 (2)
13		0.4 (2)
Unknown ^a		0.6 (3)
<i>L. longbeachae</i>	3.9 (20)	
Unknown		2.6 (13)
1		1.2 (6)
2		0.1 (1)
<i>L. bozemanii</i>	2.4 (12)	
Unknown		2.0 (10)
1		0.2 (1)
2		0.2 (1)
<i>L. micdadei</i>	0.6 (3)	
<i>L. dumoffii</i>	0.6 (3)	
<i>L. feeleii</i>	0.4 (2)	
<i>L. wadsworthii</i>	0.2 (1)	
<i>L. anisa</i>	0.2 (1)	
Unknown species	0.2 (1)	
Total	100 (508)	

Urin-antigen

Atypisk luftvägs-PCR
(bakteriologen SU)

Sputum/BAL

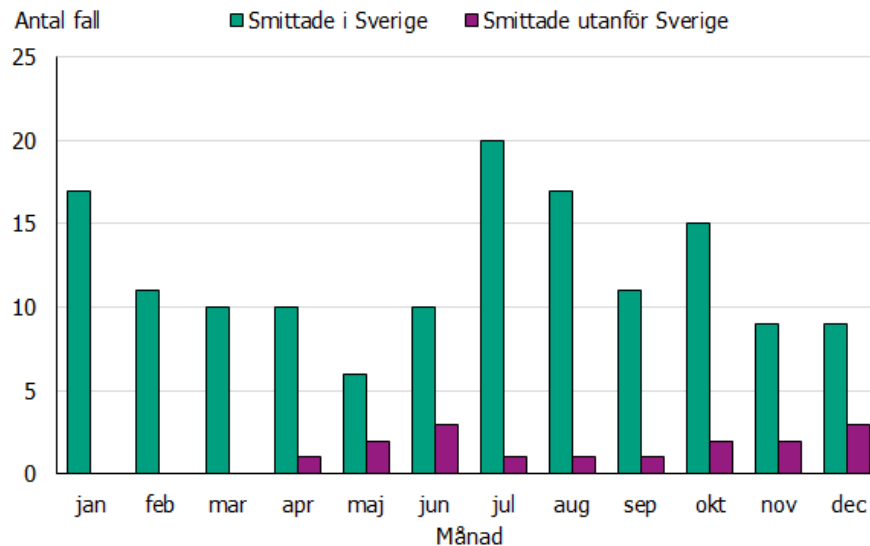
16sRNA?
(Ej validerat...)
PCR på gång?

Odling i smittskyddssyfte men ingen klinisk användning (2-3v)

Legionella-antigen i urin

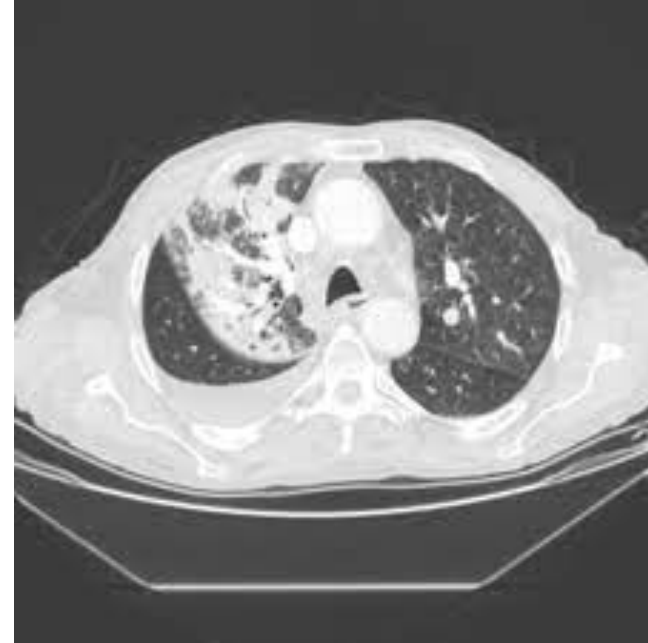
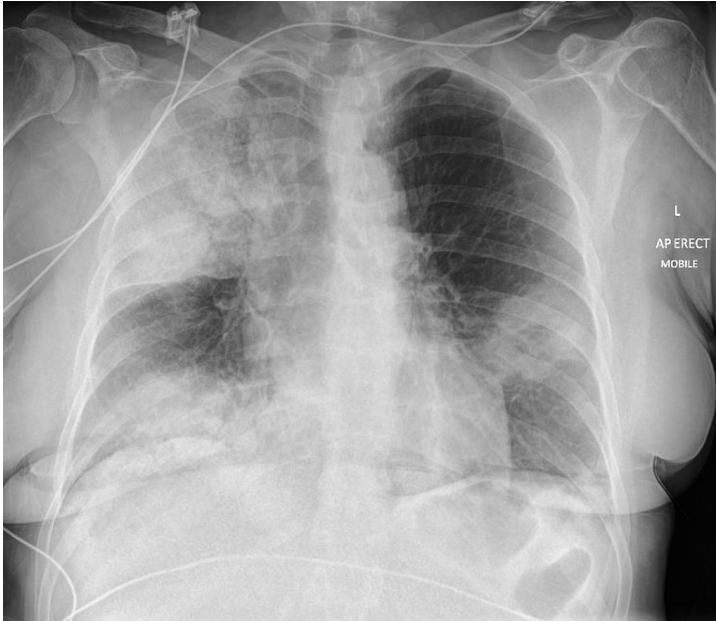
- Sensitivitet 50-60%, specificitet 90-95%
- Bäst för *Legionella pneumophila* serogrupp 1
- Oftare positivt vid allvarlig sjukdom
- 1-3 dagar efter symptomdebut
- Kvarstår flera veckor
- Ab-beh

Legionellainfektion i Sverige 2021

Källa: Folkhälsomyndigheten

- 1,6 fall/100.000 invånare
- Medianålder 73 år
- 71% män
- **86% smittade i Sverige**

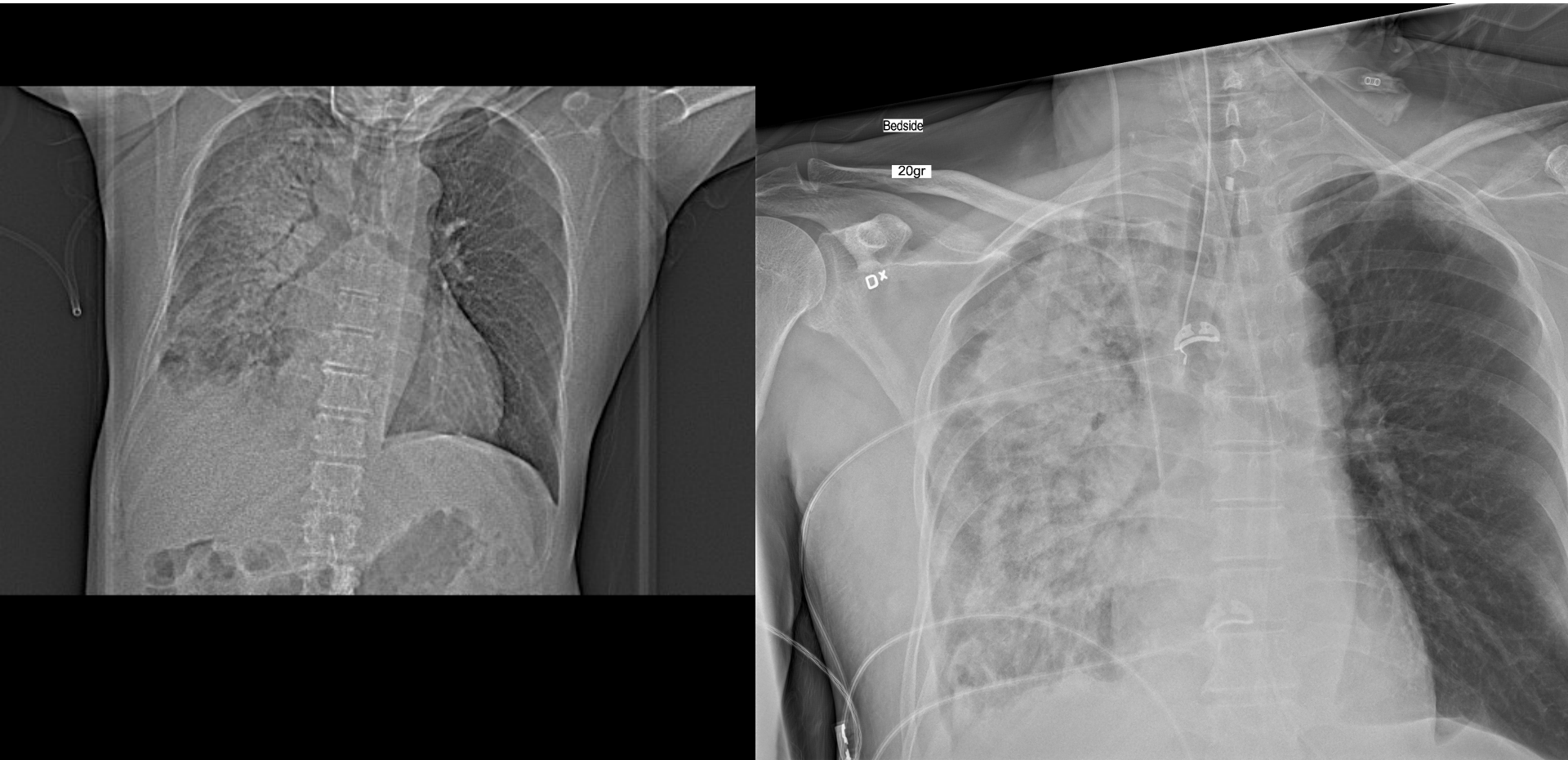
Lab : CRP 300-500
Blodgas med hypoxisk andningssvikt utan
sepsis-utlöst cirkulationssvikt

+

Anamnes
Stegrade transaminaser
Hyponatremi
Konfusion
GE symptom

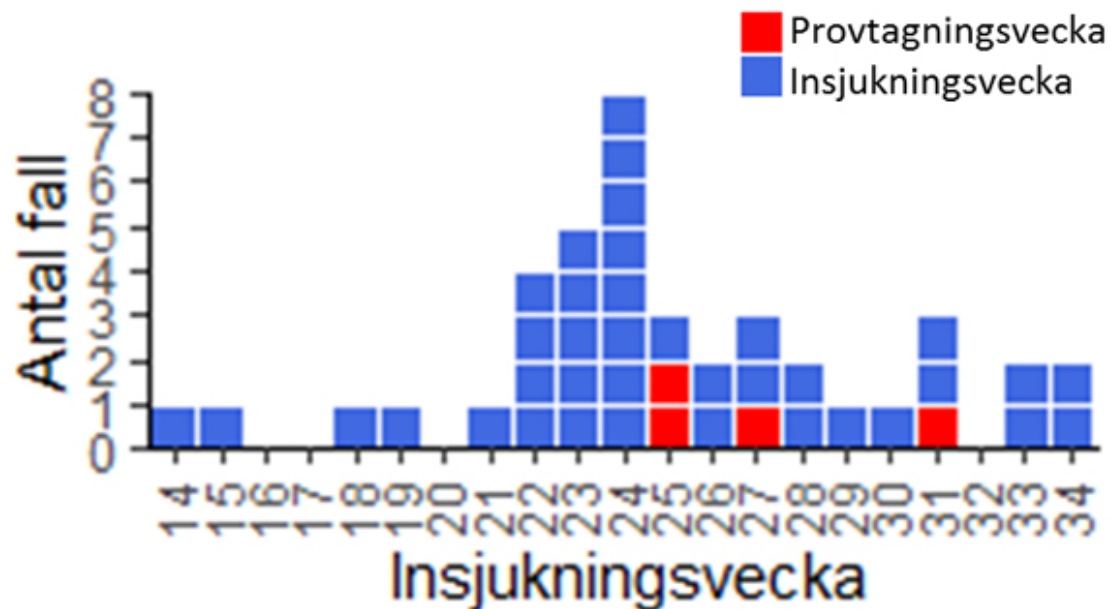
All diagnostik negativ (odling, antigen, PCR)

Miljö-legionella?

16-sRNA i BAL = Legionella longbeache

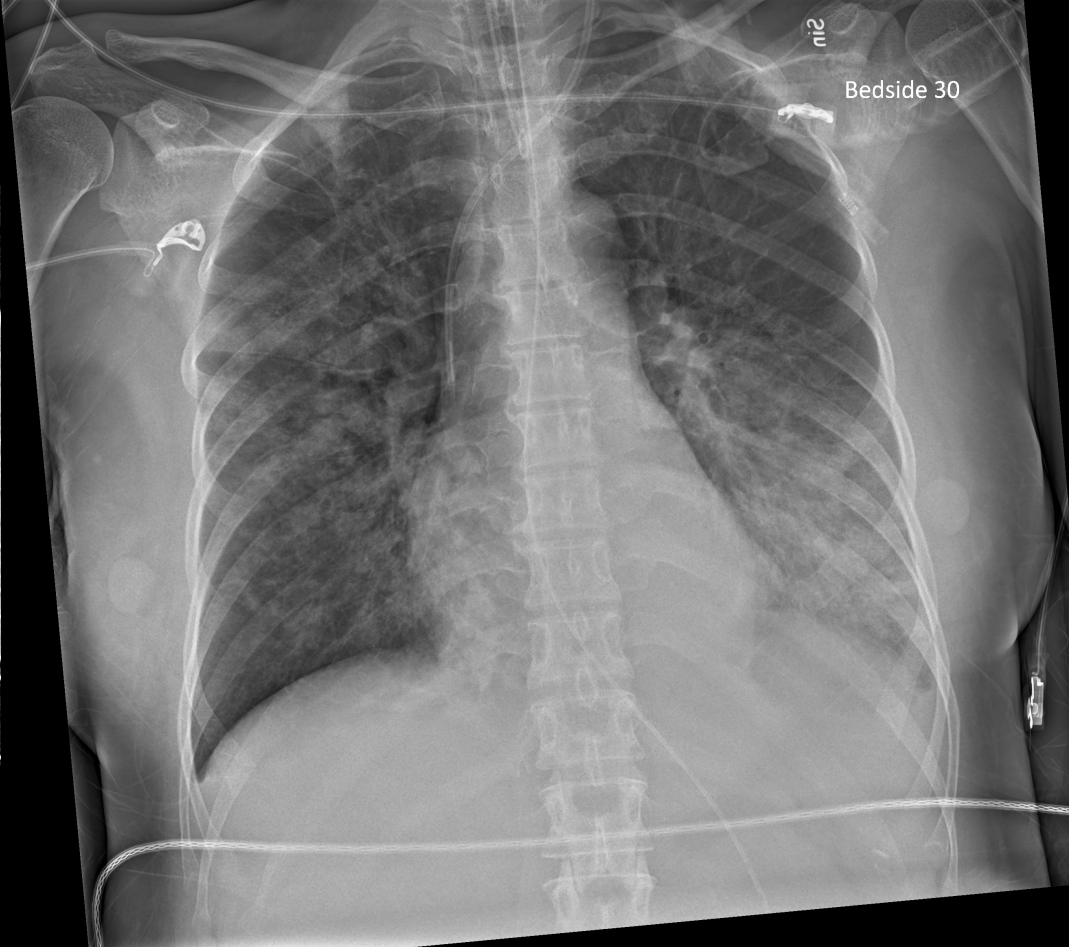
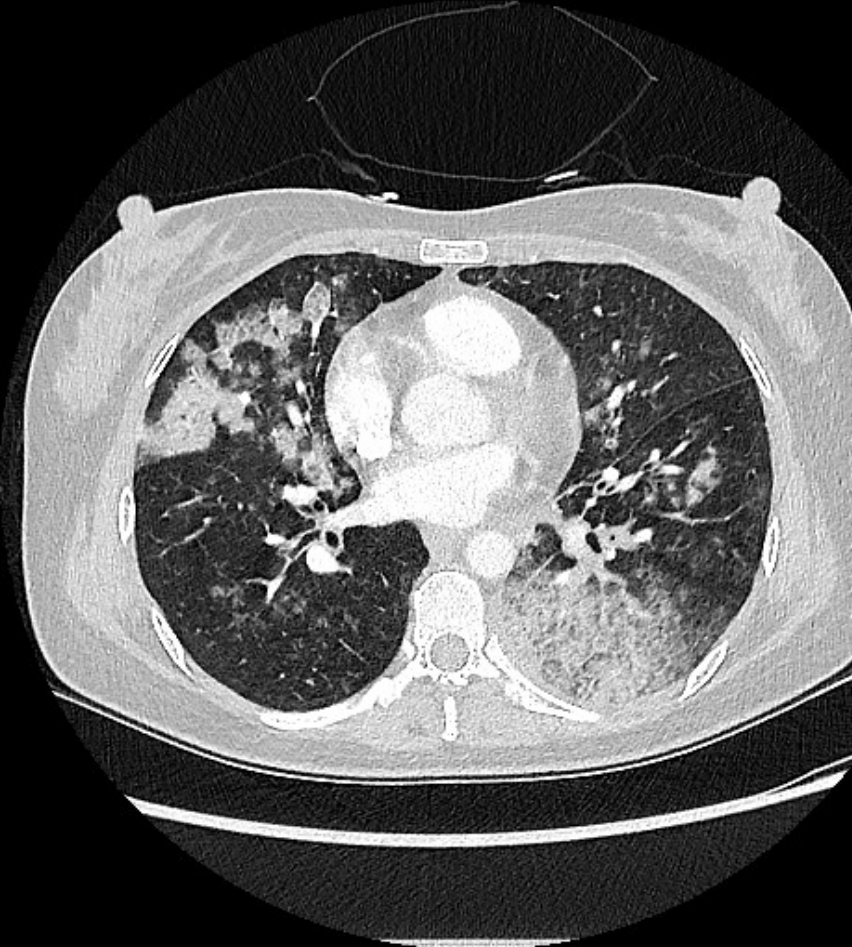
Legionella longbeachae – utbrott 2018 kopplat till jordpåsar

- Öppna jordpåsar utomhus eller i välventilerad miljö och undvik att andas in damm från jordpåsarna.
- Undvik att andas in damm från trädgårdskompostmaterial.
- Om jorden eller trädgårdskompostmaterialet är torrt, fukta/blöt ned detta med vattenkanna för att minska risken att damm virvlar upp.
- Tvätta händerna med tvål och vatten efter hantering av jord och trädgårdskompostmaterial.

FALL

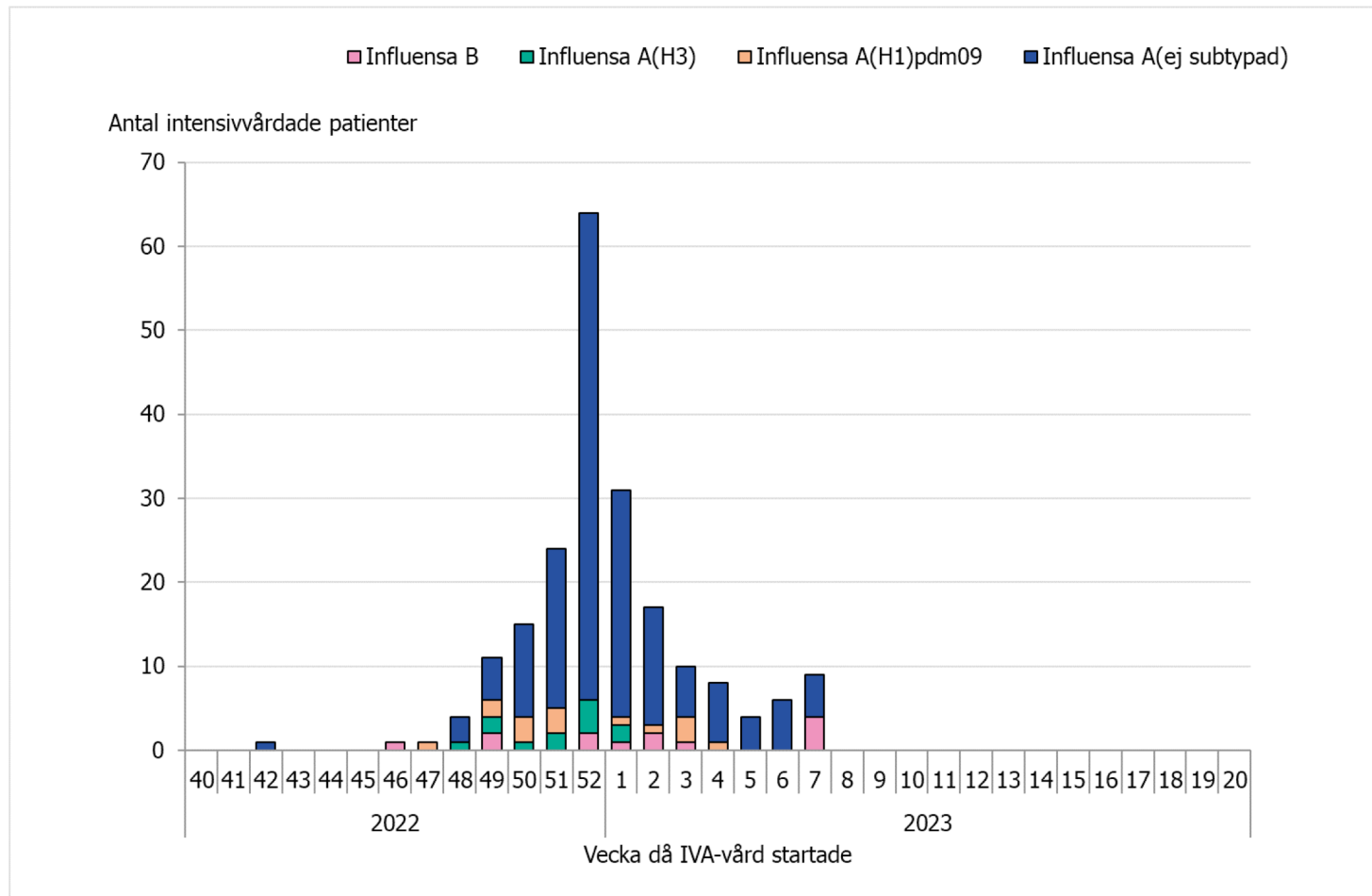
- 46-årig kvinna
- Frisk och medicinfri. Covid-vacc x 3, haft covid i somras
- 5 dagar feber + hosta, nu även hemoptys
- Pratbar, RLS 1, temp 38.2, BT 70/50, HF 105/min, pox 88-90% på luft
- Lab: Hb 143, LPK 0.8, TPK 111, CRP 190, Na 134, PK 1.5, krea 166, laktat 4.7, pH 7.38, pCO2 5.2

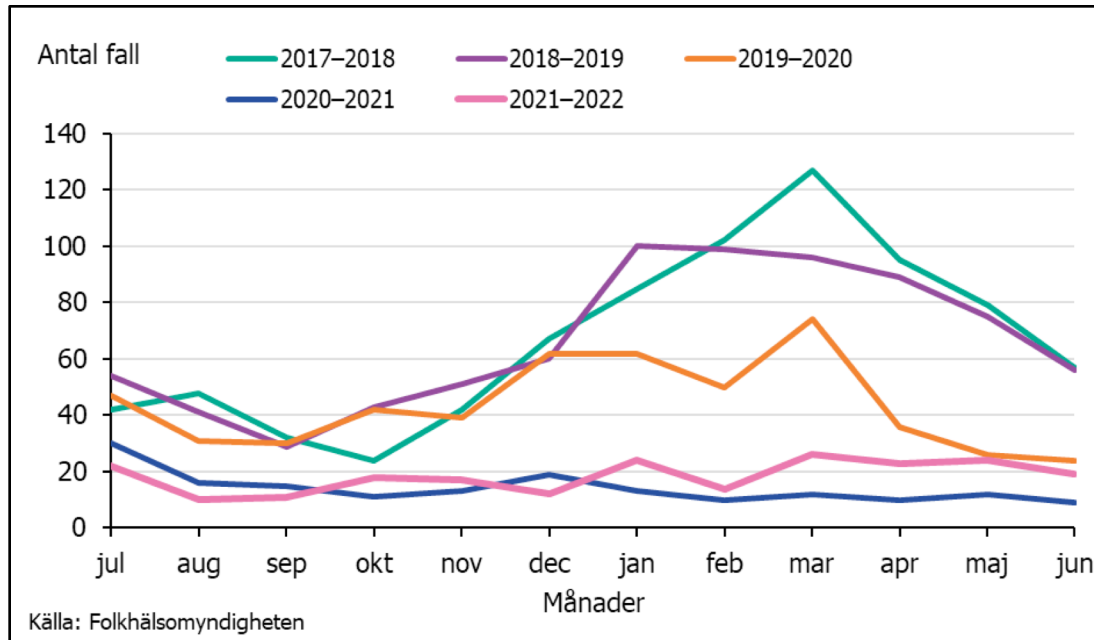
Utredning akuten/IVA

- Covid-ag test
- Filmarray® snabb-PCR (sars-cov2/influensa A+B/RS) pos influensa A ct-värde 26
- Dag 2 anlänt IVA:
- Antigen pneumokocker + legionella urin
- Atypisk PCR (efter svar om ag urin)
- Blododling perifert (GAS)
- BAL : GAS 100.000 bakt/ml

Antal intensivvårdade patienter och influensatyp/subtyp från vecka 40 2022 till aktuell vecka.

Invasiv GAS

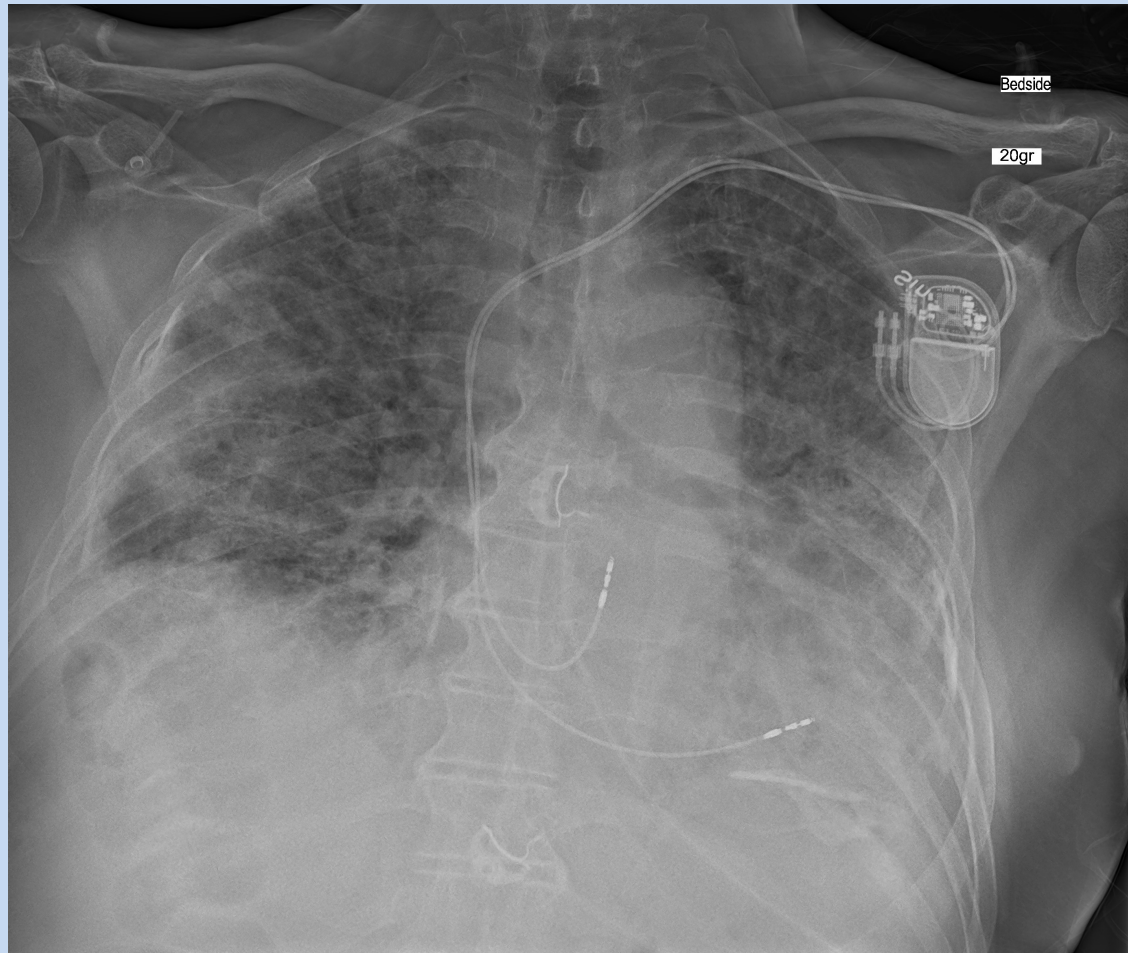
Ökning av invasiva grupp A-streptokocker hos barn på sistone

Ovanligt många fall av invasiva grupp A-streptokocker hos barn har rapporterats i Sverige de senaste månaderna. På andra håll i Europa har barn dött till följd av infektionen, men hittills har inga dödsfall registrerats i Sverige. »Det är viktigt att tänka på att det är en allvarlig sjukdom« säger Anders Lindblom, statsepidemiolog.

FALL

- Vital 83-årig herre. PM (SSS), lindrigt aortavitium, bevarad EF 2021, oklar lungfibros beh med kortison 25mg/dygn
- försämrad dyspné under två dagar, mer akut under trädgårdsarbete
- RLS 1, temp 38.7, BT 150/88, HF 75/min, AF 40 - 25 efter syrgas, då 95% på 12L
- Lab: Hb 155, LPK 16, TPK 250, CRP 120, Na 136, PK 1.1, krea 88, laktat 1.3, pH 7.48, pCO2 4.4

HFO 60L/60-100% → resp

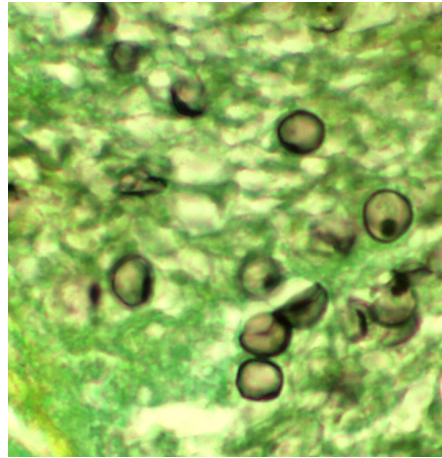
Akuten/IVA

- Filmarray® snabb-PCR (sars-cov2/influensa A+B/RS)
- Blod- och sputumodling
- Antigen pneumokocker + legionella urin
- Atypisk luftvägs-PCR

- BAL →

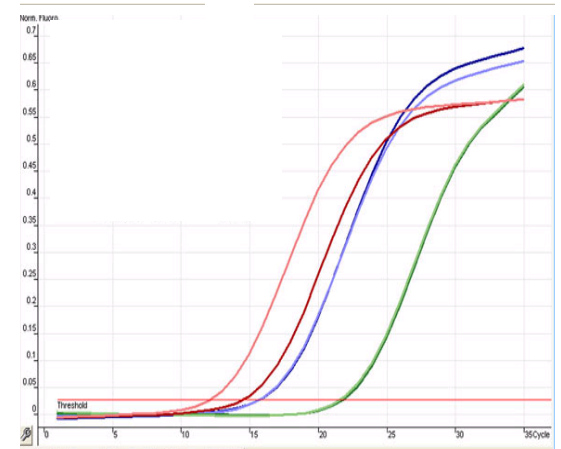
Immunosupprimerad BAL

Svamp

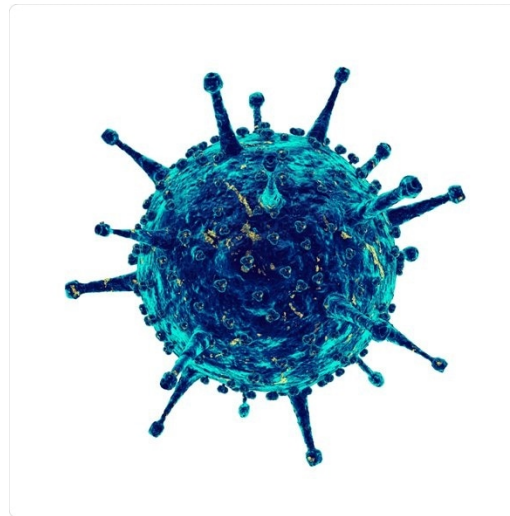
Pneumocystis

Atypiska luftvägsbakterier

Tuberkulos

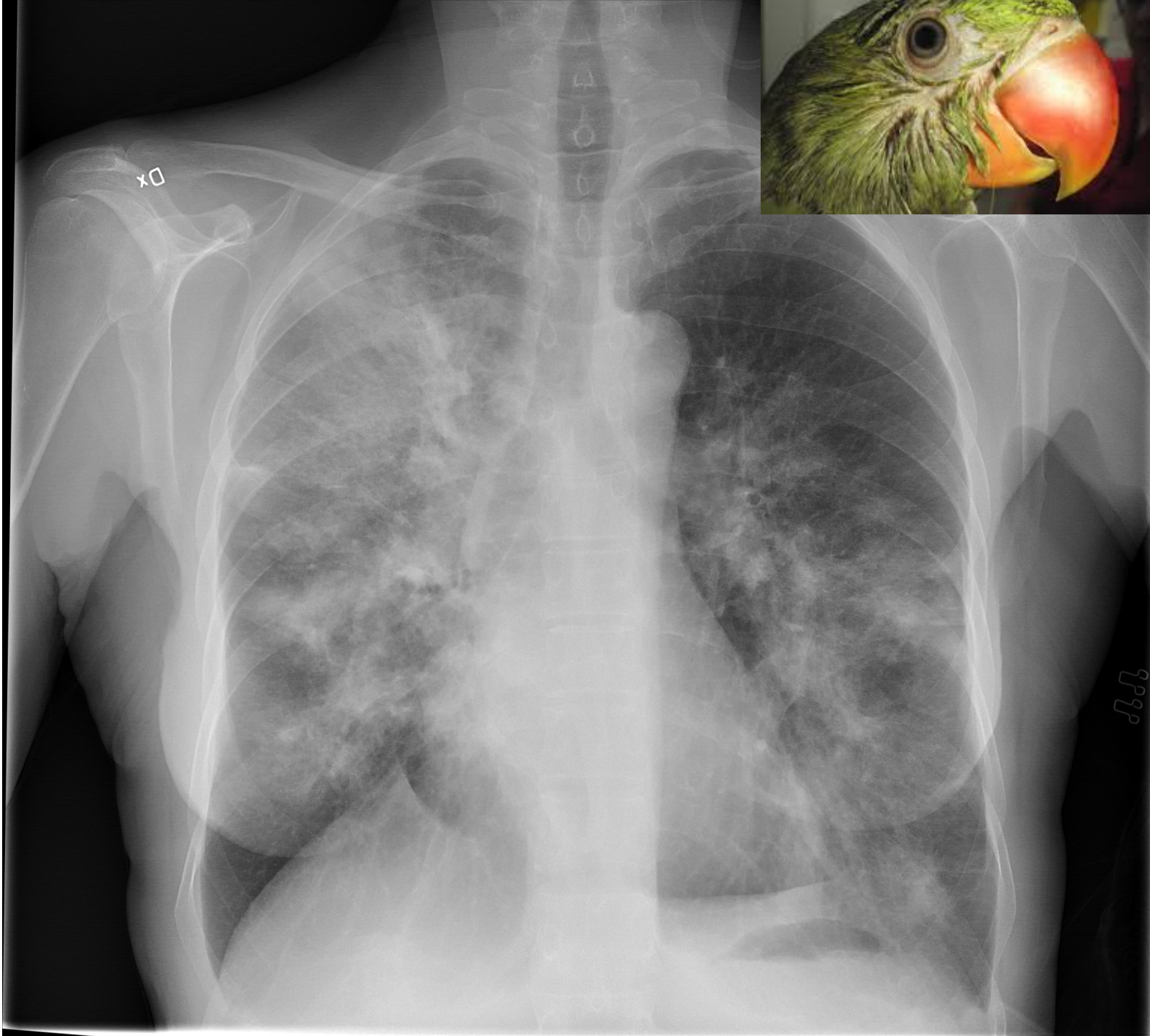
Virus PCR

Bakterieodling

Akuten/IVA

- Filmarray® snabb-PCR (sars-cov2/influensa A+B/RS)
- Blod- och sputumodling
- Antigen pneumokocker + legionella urin
- Atypisk luftvägs-PCR
- Pneumocystis jiroveci PCR positiv
- Betaglukan 347

PCR diagnostik

Chlamydia psittaci

Bakre svalgväggsprov, sputumprov,
trachealsekret eller bronksekret

- Samma provtagningslokaler som för

Mycoplasma pneumoniae och *Chlamydia pneumoniae*

Vi stannar där.....

Tack för
uppmärksamheten!